

weg de ruimte om ons heen, brengen haar –mentaal– in kaart, maken haar onderdeel van onszelf. In *The Exact Position of Things* zien we twee mensen die op de omgekeerde weg zijn beland. Beutler baseerde haar stuk deels op *Hersenschimmen* van Bernlef, een roman waarin de hoofdpersoon lijdt aan voortschrijdende dementie. Ook de hoofdpersonen van *The Exact Position of Things* lijken de weg te zijn kwijtgeraakt in hun eigen hoofd en de hen omringende ruimte.

Op de toneelvloer is een klein speelveld uitgelicht, aangekleed als woonkamer. Wat stoelen, een vloerkleed en een lamp. Niets vreemds aan, op het eerste gezicht. Op de twee vrouwen na die hulpeloos door de kamer bewegen, niet langer in staat op een vanzelfsprekende manier met de dingen om te gaan. Met de starre en tegelijk breekbare bewegingen van oude vrouwen schuifelen ze door de ruimte. De vrouwen beseffen dat ze niet meer weg kunnen, stellen vragen, maar ondernemen geen actie om uit de grenzen van het hun bekende te breken. Een stoel is voor de twee vrouwen niet langer een stoel, maar een probleem.

Begeleid door aandoenlijke piepkraakmuziek dolen ze door de woonkamer, in constant gevecht met de meubelstukken en zonder in staat te zijn te ontsnappen aan de kamer, aan elkaar en aan zichzelf. Gaandeweg worden de bewegingen echter lossier, complexer ook, net als de kraakpiebeats die alles begeleiden. Maar ontsnappen is er niet aan, en misschien is dat ook niet meer nodig. Terwijl de vrouwen langzaam voortschurken over de vloer, weet een van hen nog uit te brengen: *You are in your home and in your head you have knowledge of the whole world. The world is very small... In my head, I can go to Zambia....*

Het alledaagse staat centraal bij Beutler, maar juist door het te problematiseren, door de omgang met onze omgeving als iets niet-vanzelfsprekends te presenteren. Beutler is er zich van bewust dat alledaagse handelingen onder een theaterspotlight niet noodzakelijk alledaags zijn. Daardoor kunnen ze in haar voorstelling als vanzelf uitlopen in ritmische bewegingen die voor elke toeschouwer op een ander moment te herkennen zijn als dans.

Hoe het thema van het alledaagse ook uitgewerkt wordt, elk onderzoek naar de relatie tussen het alledaagse en hedendaagse dans –of breder, naar de relatie tussen de kunsten

Fred Astaire en Cyd Charisse in *The Band Wagon* van Busby Berkeley, 1953

en het alledaagse– heeft in wezen al een choreografisch karakter. In wezen betreft het hier een nauwgezette bepaling van de verhouding tussen de kunstenaar, zijn werk en de hem omringende alledaagse ruimte. Om tot dit begrip te komen moeten blik en handelen van de kunstenaar het alledaagse toenaderen en zich er weer van verwijderen, moet er een juiste afstand bepaald worden van waaruit gewerkt wordt. Er moet een ritme gevonden worden, de observatie en het handelen moeten nu eens versnellen, dan weer vertragen. Voorwaar een choreografische uitdaging die in potentie genoeg voorstellingen kan opleveren om nóg een heel dansfestival mee te vullen.

[4]

Een voor een beklimmen we de trap naar de voordeur. Eenmaal binnen wordt het woonhuis aan de Zonstraat snel in bezit genomen. Iedereen loopt snel door het smalle gangetje en komt dan uit in de woonkamer of in de keuken. De woonkamer is wat rommelig, maar wel vriendelijk en kleurig ingericht. Een rode muur, stapels cd's in de vensterbank, wat tijdschriften in een rek en foto's aan de muur. Kiekjes van jonge mensen op feesten en vakanties. Tegen een muur staat een kist met afgetrapte schoenen. Aan het plafond bungelt een gloeilamp aan een draad. In de keuken staat nog wat afwas op het aanrecht, de koelkast is vol en ook hier hangen overal foto's van dezelfde jonge mensen. Vanuit het keukenraam kijk je uit op de tuin: wat gras en verwilderde planten, een overwoekerde pergola, achterin een paar dikke kromgegroeide bomen en een basketbalnet aan een paal. Ernaast de streng ingerichte tuin van de burens: trottoirtegels, een grenen tuinhuisje en wat potplanten, op een dakterras ligt grint in hoekige patronen, afgewisseld met roestvrijstalen plantenbakken. Voorzichtig zijn al wat mensen naar beneden gelopen, waar een badkamer is met een bad op pootjes. Ook zijn

er nog twee slaapkamers en een grootformaat meterkast die is omgetoverd tot bedstee.

Het geroezemoes verstomt wanneer duidelijk is dat de drie meisjes en twee jongens die roerloos in ons midden staan de spelers zijn. Er is niet zo veel waarin de spelers verschillen van de andere aanwezigen, hooguit dat ze geen jas aanhebben. Geconcentreerd kijken ze voor zich uit en maken kleine bewegingen. Wanneer ze op de grond zijn gaan liggen trekt er af en toe een kleine siddering door de groep, schouders schokken, armen trekken. De spelers vertrekken weer om even later op verschillende plaatsen in het huis opnieuw op te duiken. Solo in de badkamer, met z'n tweeën in een slaapkamer, met z'n allen in de woonkamer.

De intimiteit van dit echte woonhuis en het directe contact met de spelers geven alle handelingen een hoogstpersoonlijk karakter en doen de bewoners langzaam tot leven komen. Ze voeren onzinnige gesprekken over angst en over liefde, ze willen behaagd worden, ze ruziën en liefkozen, ze steken monologen af, fluisteren en zingen. En dansen tot ze in slaap zijn gevallen.

De dansers spreken je aan, maar durf je te reageren? Durf je iets terug te zeggen? Je kijkt elkaar recht in de ogen, maar is het de danser die je ziet, of is het het personage dat wordt gespeeld? Het is een constant spel met vertrouwen en angst, met valsheid en oprechtheid. Wat doe je wanneer er een danseres op je schoot gaat zitten en zacht woorden tegen je fluistert? Niets, waarschijnlijk. Hoe moeilijk is het haar blik te beantwoorden, begrijp je de woorden die ze zegt? Andere mensen uit het publiek durf ik opeens wel aan te spreken – wat vreemd is want dat zou ik normaal in een voorstelling ook niet doen. Een vrouw kan de lichtknop op het toilet niet vinden en vraagt om hulp. Een meisje biedt haar handen aan om te voelen hoe koud ze het wel niet heeft.

Springdance/festival 2005:

Utrecht, 14-24 april 2005

Two Fish - Christiane Müller ziet um

Thomas Lehmen - Stationen & Funktionen

Nicole Beutler - *The Exact Position of Things*

Springdance/preview 2006: Utrecht, 18-22 april 2006

Springdance/festival 2007: Utrecht, 17-29 april 2007